

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА**

Умань-2018

УДК 378. 147.88:372

П – 98

*Рекомендовано до друку
вченою радою факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 2 від 6 вересня 2018 р.)*

Розробники:

Дука Тетяна Миколаївна – канд. пед. наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини

Підлипняк Ірина Юріївна – канд. пед. наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини

Рецензенти:

Демченко І. І. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Іщенко Л. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Дудник Н. А. – кандидат педагогічних наук, завідувач ДНЗ ясла-садок комбінованого типу № 12 «Золота рибка»

Підлипняк І. Ю., Дука Т. М. Методичні рекомендації до організації педагогічної практики студентів спеціальності 012. Дошкільна освіта / І. Ю. Підлипняк, Т. М. Дука. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – 62 с.

Методичні рекомендації розроблені на підставі освітніх програм спеціальності 012 Дошкільна освіта факультету дошкільної та спеціальної освіти. У методичних рекомендаціях представлено програми різних видів педагогічних практик, визначено мету, завдання, загальні вимоги щодо організації та їх проведення.

Методичні рекомендації призначені для допомоги викладачам та студентам під час проходження педагогічних практик.

© Уманський державний
педагогічний університет імені
Павла Тичини, 2018

ВСТУП

Практична підготовка студентів закладів вищої освіти здійснюється згідно із статтею 43 Закону України «Про вищу освіту» є однією з форм організації освітнього процесу та обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм для всіх освітніх ступенів. Від якості виконання завдань у період практики залежить професійне становлення майбутнього фахівця.

Відповідно до Положення про проведення практики студентів ВНЗ України, затвердженого Міністерством освіти України, Положення по університету практика проводиться на паспортизованих базах, які відповідають вимогам програми: заклади дошкільної освіти, загальноосвітні школи, які мають необхідні умови.

Нині відзначається необхідність і водночас складність підготовки педагога нового типу в системі педагогічної освіти, що склалася. Говорити про професійну компетенцію можна лише за наявності відповідних знань, умінь, навичок, сформованості внутрішнього світу особистості. Під професійною компетентністю вихователя розуміється його здатність до розв'язання різних професійних задач – методичних, наочних, діагностичних та ін. У системі професійної підготовки педагога дошкільної освіти важлива роль належить педагогічній практиці, яка є необхідним етапом підготовки студентів до інноваційної діяльності. Під час проходження педагогічної практики студенти освоюють практичну педагогічну діяльність з елементами науково-дослідної діяльності. Це дає можливість оволодіти методами дослідження, виробити здатність спостерігати, узагальнювати, робити висновки, вивчати певну проблему. Крім того, науково-дослідна робота надає допомогу при написанні курсових і випускних кваліфікаційних робіт з педагогіки, психології та методик дошкільної освіти.

Практика допомагає реально формувати в умовах освітнього процесу методичну рефлексію, коли для педагога предметом його роздумів стають засоби і методи власної педагогічної діяльності. В процесі педагогічної практики у кожного студента розвиваються дослідницькі здібності, здібності до нестандартної інтерпретації освітнього процесу, художні здібності та ін. Цьому допомагає знайомство з творчо працюючими вихователя і педагогічними колективами, атмосфера постійного пошуку. Студенту необхідно

давати можливість проявляти самостійність, ініціативу, навіть якщо відразу ефект буде далеко не з кращих. Творчий характер педагогічній практиці додають педагогічна майстерність і педагогічні майстер-класи. Аналіз власної діяльності допомагає практиканту усвідомити труднощі, що виникають у нього в роботі, і знайти грамотні шляхи їх подолання. Професійна компетенція педагога дошкільної освіти визначається базою професійної підготовки і багато в чому залежить від здатності адаптуватися до змінних умов життя в сучасному суспільстві. Ефективна педагогічна практика є міцним фундаментом для закладки основних педагогічних умінь і навичок майбутніх педагогів.

Педагогічна практика є складовою частиною професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» та «магістр». Педагогічна практика у базових закладах дошкільної освіти є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання. Практична підготовка забезпечує встановлення безпосереднього зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах реальної професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь студентів, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності.

Ефективність педагогічної практики залежить від дотримання таких умов: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів до практики, її навчальний і виховний характер, комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики, забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

1.1. Мета практичної підготовки

Метою практичної підготовки студентів є оволодіння ними навичками, вміннями та способами організації майбутньої професійної діяльності.

Практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців у закладах вищої освіти і проводиться на відповідних базах практик.

Відповідальність за організацію і проведення практичної підготовки студентів покладається безпосередньо на керівників закладів вищих освіти. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практики забезпечують відповідні кафедри

факультету дошкільної та спеціальної освіти. Загальну організацію практики студентів та контроль за її проведенням здійснюють керівник практик від кафедр факультету.

До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр, які працювали в організаціях та установах, де проходять практики.

Види практик на факультеті дошкільної та спеціальної освіти

На факультеті здійснюється керівництво такими видами практик: навчальною і виробничою.

Навчальна практика може проводитись як з відривом, так і без відриву від навчання. Виробнича практика проводиться з відривом від навчання і безпосередньо пов'язана з майбутньою професійною діяльністю.

Документи, якими визначаються терміни проведення практики та її зміст

Терміни проведення практики визначаються навчальним планом (робочим навчальним планом), а її зміст – навчальною програмою практики.

Тому на факультеті на високому організаційно-методичному рівні здійснюється практичне навчання студентів. Воно реалізується через лабораторно-практичні заняття, навчальні та виробничі практики. Практична підготовка студентів університету спрямована на те, щоб максимально пов'язати навчальний процес із реаліями розвитку сучасного освітнього процесу.

Терміни проведення практики визначаються навчальним планом (робочим навчальним планом), а її зміст – навчальною програмою практики.

Практична підготовка студентів є невід'ємним та обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки фахівців, який сприяє закріпленню професійних знань, умінь та навичок, що були набуті студентами в університеті та їх поглибленню.

Практична підготовка сприяє закріпленню набутих теоретичних і практичних знань, освоєнню нових технологій, формуванню професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень, вихованню потреби у систематичному оновленні своїх знань для їх практичного застосування,

психологічній адаптації до конкретних умов фахової діяльності, що сприяють поліпшенню якості підготовки фахівців.

Основною **метою** педагогічної практики ОС «Бакалавр» є оволодіння студентами сучасними методами, формами професійної діяльності; формування професійних умінь і навичок, необхідних для самостійного вирішення педагогічних завдань в умовах реального освітнього процесу; виховання потреби систематичного професійного самовдосконалення.

1.2. Завдання практичної підготовки

У процесі педагогічної практики студентів спеціальності «Дошкільна освіта» вирішуються такі **завдання**:

- ознайомлення студентів із системою навчально-виховної роботи у закладах дошкільної освіти, навчально-виховних комплексах, діяльністю органів управління освітою;
- встановлення та поглиблення зв'язку теоретичних знань студентів з реальним педагогічним процесом, формування умінь використовувати знання в процесі розв'язання конкретних навчально-виховних, оздоровчо-профілактичних, соціально-правових завдань;
- вироблення професійних компетенцій, необхідних вихователю, практичному психологу, управлінцю системи дошкільної освіти;
- формування у студентів психологічної готовності до майбутньої професійної діяльності, розвиток необхідних професійних та особистісних якостей, прагнення до професійного самовдосконалення;
- сприяння зростанню творчого потенціалу студентів під час проведення науково-педагогічних досліджень, вивчення кращого досвіду роботи вихователів, вчителів, психологів, викладачів, керівників системи дошкільної освіти.

1.3. Компетентності здобувача вищої освіти

В Україні у зв'язку із розбудовою системи вищої освіти європейського зразка згідно компетентнісного підходу необхідним стало її нормативно-правове забезпечення з урахуванням вимог міжнародної та європейської систем стандартів та сертифікації.

Поняття педагогічної компетентності інтерпретується як складова професійно-педагогічної культури; як характеристика